

Nom assignatura: Programes de prevenció i tractament de la delinqüència

Titulació: Grau en Criminologia i Polítiques públiques de prevenció

Curs: 4t

Trimestre: 2n

Nombre de crèdits ECTS: 5

Hores dedicació estudiant: 125

Llengua o llengües de la docència: Català

Professorat: Antoni Josep Forcadell Berenguer

Assignatura de Programes de prevenció i tractament de la delinqüència (2014-15)

1. Dades descriptives de l'assignatura

Nom assignatura: Programes de prevenció i tractament de la delinqüència

Titulació: Grau en Criminologia i Polítiques públiques de prevenció **Codi:** 21110

Curs: 4t **Trimestre:** 2n

Nombre de crèdits ECTS: 5 **Hores dedicació estudiant:** 125

Llengua o llengües de la docència: Català

Professorat: Antoni Josep Forcadell Berenguer

2. Presentació assignatura

L'assignatura es situa en el context de les ciències socials aplicades. El seu objectiu serà que els alumnes assoleixin els coneixements i habilitats bàsics que permetin iniciar-se en el disseny, implementació i avaluació de programes de prevenció i tractament de la delinqüència. S'afavorirà que els alumnes reflexionin sobre els dilemes bàsics en el tractament i prevenció de la delinqüència i les possibles respostes a aquests dilemes. S'aportaran les principals dades en relació a la eficàcia dels diversos programes de prevenció i tractament de la delinqüència i es donarà a conèixer els models que han demostrat una major eficàcia. Finalment, es mostraran els continguts dels principals programes de prevenció i tractament de la delinqüència; així com les habilitats i estratègies pràctiques importants en la implementació d'aquest programes.

3. Competències a assolir en l'assignatura

Durant el procés docent de l'assignatura es pretén que l'estudiant pugui assolir les competències demanades per les autoritats educatives i previstes en el pla d'estudi de la titulació. Serien les següents:

- A. Competències generals
 - a) Capacitat per aplicar els coneixements teòrics a situacions i problemes reals.
 - b) Capacitat de treball en equip.
- B. Competències específiques
 - a) Coneixement dels conceptes bàsics sobre prevenció i tractament de la delinqüència.

- b) Coneixements sobre les característiques principals del comportament delictiu.
- c) Coneixements sobre la eficàcia dels diferents abordatges de la delinqüència.
- d) Coneixement i anàlisi dels principals indicadors de pronòstic delictiu.
- e) Coneixements sobre els principals programes de prevenció i tractament de la delinqüència.
- f) Capacitat per a analitzar el funcionament dels agents socials.
- g) Iniciació en el desenvolupament de les actituds i habilitats necessàries en la intervenció amb delinqüents.
- h) Reconèixer els principis ètics i les implicacions ètiques de les investigacions i les intervencions socials relacionades amb la prevenció i tractament de la delinqüència.

4. Continguts

A. Classes magistrals

- Bloc de contingut 1: Introducció
 - 1. Conceptes bàsics i característiques del comportament delictiu
 - 2. Factors associats al comportament delictiu
 - 3. Prevenció de la delinqüència
 - 4. Tractament de la delinqüència. Eficàcia de diversos tipus d'intervenció. Característiques de les intervencions eficaces. Model R-N-R. Avaluació del risc i de les necessitats.
 - 5. La motivació per a canviar. La entrevista motivacional. Característiques i actitud del professional en la rehabilitació de delinqüents. Qüestions ètiques.
 - 6. Tècniques i programes de tractament. Conceptes bàsics. Tècniques d'ensenyament d'habilitats, de control estimular i de control de contingències. Sistemes de control estimular i control de contingències. Entrenament en habilitats socials.
 - 7. Tècniques cognitives (I). Tècniques cognitiu conductuals. Informació/sensibilització. Tècnica de resolució de problemes. Desenvolupament del pensament creatiu.
 - 8. Tècniques cognitives (II) Reestructuració cognitiva. Entrenament en autoinstruccions.
 - 9. Tècniques cognitives (III) Desenvolupament de la empatia. Millora de la autoestima. Prevenció de recaigudes.
 - 10. Tècniques cognitives (IV). Control emocional. Control de la ira.
 - 11. Tècniques cognitives (V). Educació en valors. Modificació impuls sexual. Educació sexual. Habilitats de vida. Desenvolupament de la intel·ligència.
 - 12. Programes de intervenció. Programes genèrics. Programes per tipologia delictiva. El programa individualitzat. Disseny de programes.

B. Conferència

Exposició per part d'un professional sobre el funcionament de la institució de tractament de delinqüents on treballa.

C. Pel·lícules de cinema

- La Ley de la calle (1983), Francis Ford Coppola
- Matar un ruiseñor (1962), Robert Mulligan

D. Treball en equip

Disseny per grups de 4-5 alumnes de programes educatius o de tractament individualitzats a partir de supòsits pràctics. Cada grup haurà d'exposar un dels programes i fer una representació en la que exposarà a un usuari el programa dissenyat.

5. Avaluació

a) Tipus i nombre d'avaluacions

Hi haurà dos tipus d'avaluació: formativa i acreditativa.

1. Durant el curs es farà 1 avaluació formativa (amb una petita contingència positiva sobre la nota final **en cas de ser superades**). Aquesta avaluació, que **és voluntària**, consistirà en una prova de vertader o fals (descomptant els encerts per atzar) i prova d'assaig de respostes curtes amb criteris objectius de correcció.
2. Durant el trimestre seran avaluades les activitats docents següents: treball en equip, treball a partir de pel·lícules i avaluació sobre la conferència.
3. Al final del procés docent es realitzarà l'**avaluació final** de teoria, que consistirà en una prova de vertader o fals (descomptant els encerts per atzar) i prova d'assaig de respostes curtes amb criteris objectius de correcció.

b) Contingència dels diferents tipus d'avaluació sobre la nota

acreditativa final

Avaluació final :

Verdader - fals 30 %

Assaig 30 %

Avaluació durant el curs:

Treball en equip 25 %

Pel·lícules 10 %

Conferència 5 %

La superació de l'avaluació formativa realitzada durant el curs implicarà la millora de la nota acreditativa final (màxim 0,5 punts).

c) Criteris de superació i qualificacions qualitatives

Per superar l'activitat, l'estudiant ha de participar en les activitats programades, **excepte l'avaluació formativa** i ha d'obtenir una **nota de 5 o superior**.

La superació del 70 % dels objectius implicarà la qualificació de notable i la superació del 90 % dels objectius la d'excel·lent.

Molt important:

Qualsevol tipus de còpia o plagi implica la no superació de l'assignatura. Durant l'activitat docent **no es pot fer servir els telèfons mòbils en cap circumstància**. Així mateix, **només es pot fer servir l'ordinador personal per activitats relacionades amb l'assignatura**. Qualsevol transgressió dels dos criteris anteriors també implica la no superació de l'assignatura.

e) Criteris sobre el procés de recuperació

Els estudiants que després del procés d'avaluació no hagin superat l'assignatura, tindran l'opció de una prova de recuperació de l'avaluació que es va fer al final del procés docent amb la contingència anunciada en l'apartat b).

En cap cas es podrà recuperar l'activitat avaluada durant el procés docent. L'estudiant mantindrà la qualificació obtinguda durant el curs.

6. Bibliografia

Bibliografia bàsica

Redondo, S. (2008) *Manual para el tratamiento psicologico de los delincuentes*. Madrid: Piramide.

Loeber, R. i Farrington, D.P. (2012) *From Juvenile Delinquency to Adult Crime: Criminal Careers, Justice Policy and Prevention*. New York: Oxford University Press

Bibliografia complementària

Echeburua, E. I De Corral, P. (1998) *Manual de violencia familiar*. Madrid. Siglo Vientiuno Editores.

- Garrido, V. I Lopez Latorre, M.J. (1995) *La prevención de la delincuencia: el enfoque de la competencia social*. Valencia: Tirant lo Blanch.
- Garrido, V., Redondo, S. I Stangeland, P. (1999) *Principios de Criminología*. Valencia: Tirant Lo Blanch.
- McGuire, J. (Ed.) (2002) *Offender Rehabilitation and Treatment. Effective Programmes and Policies to Reduce Re-offending*. Chichester: John Wiley & Sons.
- McKenzie, D.L. (2006) *What Works in Correction;: Reducing the Criminal Activities of Offenders and Delinquents*. Cambridge: Cambridge University Press
- Marshall, W.L. (2001) *Agresores sexuales*. Barcelona: Ariel.
- Martinez, A. I Marroquin, M. (1997) *Programa Deusto 14-16*. Bilbao: Ediciones Mensajero
- Miller, W.R. i Rollnick, S. (1999) *La entrevista motivacional*. Barcelona: Paidós
- Ross, R.R., Fabiano, E.A i Garrido, V. (1990) El pensamiento prosocial. *Monografico de la revista Delincuencia/Delinquency num. 1*
- Rutter, M. I Giller, H. (1988) *Delincuencia juvenil*. Barcelona: Martinez Roca.

7. Metodologia

Durant el curs, estan previstes diverses activitats docents que l'estudiant ha de seguir com a requeriment per superar l'assignatura. Tot i l'anterior, no es controlarà l'assistència a l'activitat de les classes magistrals. A la resta d'activitats hi haurà un control d'assistència.

Les activitats previstes durant el procés docent són les següents:

a) Classes magistrals

Tot i que el professor dispensarà els continguts mitjançant classes magistrals, es fomentarà la participació dels estudiants.

b) Treball en equip

El primer dia de classe es donarà als alumnes cinc supòsits pràctics que s'hauran de distribuir en grups de quatre alumnes. Al llarg del trimestre aquests grups hauran de fer un programa educatiu o de tractament (segons el cas) individualitzat per aquell supòsit pràctic. En les darreres sessions els alumnes hauran de presentar aquests programes individualitzats.

e) Treball a partir de pel·lícules

Els estudiants hauran de veure fora de les sessions de classe les dues pel·lícules esmentades en l'apartat de continguts. Aquestes pel·lícules estaran. Hauran de

respondre individualment a uns qüestionaris sobre cadascuna de les pel·lícules. Dins de les sessions de classe es comentaren i es farà un debat sobre les respostes a aquests qüestionaris.

e) Conferència

Exposició per part d'un professional sobre el funcionament de la institució de tractament de delinqüents on treballa.

8. Programació d'activitats

La informació detallada sobre totes les activitats previstes, el contingut de les diverses sessions magistrals i les dates de lliurament o de presentació de treballs es comunicarà el primer dia de l'activitat docent de l'assignatura.